

СУГЕСТОПЕДИЯ И ГРАЦИЯ В ЧСУ „РЪОРИХ“

ЕКИП СУГЕСТОПЕДАГОЗИ ЧСУ „РЪОРИХ“, ГРАД СОФИЯ

РАДКА КАРАГЪОЗОВА, ЕВЕЛИНА КРЪСТЕВА,
НИНА ИЛИЕВА, ЗЛАТИНА ДИМИТРОВА,
ЕВДОКИЯ РАЕВА*

Rukie Garib, акварел, 76x56 см

**Преподаване на грация в часовете по
български език и литература, Нина Илиева,
сугестопедагог и учител по БЕЛ в ЧСУ
„Ръорих“**

Какво значение на думата „Грация“ влагам?

Грация, в смисъла на красиво, овладяно и
координирано движение.

Намирам за важно това, защото по този път
едновременно стигаме до изключително важните

в сугестопедичното обучение престиж на
преподавателя (когато демонстрираш, че можеш
и знаеш, но и че продължаваш да се учиш през
целия си живот),
вплитаме класическото изкуство в процеса на
обучение, работим чрез осмисляне и възхита от
цялото, отработвайки частите.

В моята сфера на преподаване (роден език)
грациозното движение най-ярко свързвам с
калиграфията – краснописа.

За да се научим да пишем красиво е нужно на
първо място да харесаме изгледа на целия текст,
на цялата страница. Когато искрено кажем
„Ехааа!“ – както когато се възхищаваме на
елегантните движенията на танциор, на гласа на
певец, на картина.

Аз реших да предложа допълнителни занимания,
свързани с красиво изписване на буквите (както
на кирилица, така и на латиница) на учениците си
от 3 клас през учебната 2021-2022 година. И така,
две години работехме (през седмица) върху
развиването на фината моторика и постигането
на най-добро ниво.

Проявих възискателност, но чрез интерес и
финес.

Използвахме част от помагалата на Елена
Шопова-Смит, писахме с различни средства –
молив, перо и мастило, тънкописец, маркери за
типография, писалка... Старахме се да държим
будни 4 фокуса на внимание по време на писане

– какво виждаме и чуваме, какво ни прави впечатление, как се чувства тялото ни (има ли нужда от корекция на стойката ни), как се чувстваме емоционално. Вложихме упорство, търпение и спокойстви.

Упражненията/повторенията затвърдиха новосъздадените невронни връзки и по този начин, с времето, „писането на ръка” се превърна в удоволствие, носещо гордост на всяко едно дете. Доведе до „Убедеността, че нещо необикновено красиво се случва върху листа чрез собствената ми ръка!”

Удовлетворението се изписва на лицата на учениците – те се усмихват! Тогава казваме, че „Лицата сияят!” отвътре навън.

С малко, нежно усилие, с малки стъпки стигнахме далеч!

Калиграфията прави написаното да изглежда природно красиво – бионично – плавно и завършено. Тогава резултатът от съзнателното действие „писане” повлиява на нашето подсъзнание – правини по-щастливи и следователно по-готови за усвояване на света и учебния материал. По-отворени за учене и постигане. Така разкриваме още от моите и на учениците ми резерви и потенциал, които дори не сме подозирали, че носим.

Rukie Garib, акварел, 76x56 см

**Първа сугестопедична паралелка в ЧСУ „Ръорих“
2016-2023 г. I-VII кл., д-р Евелина Кръстева,
сугестопедагог, учител по английски език в ЧСУ
„Ръорих“, класен ръководител**

През 2023 г. завърши своето основно образование първата сугестопедична паралелка в ЧСУ „Ръорих“. Тя е част от изпълнение на иновативен проект „Класическа Сугестопедия в начален и прогимназиален етап“ и поставя началото на прилагане на метода в ЧСУ „Ръорих“ по предметите английски език, български език, музика и спорт.

**Учебна програма по английски език за периода
2016 – 2023 г.**

Много е важно да бъде внесена яснота по отношение на организацията на чуждоезиковото обучение в ЧСУ „Рьорих“. Обучението по първи чужд език (английски) се провежда в групи по компетентности. Това означава, че децата от съответния етап се разпределят по групи спрямо нивото на владеене на езика, определено чрез задължителното входно за всеки клас ниво. Групите по компетентности създават изключително конкурентна за работа среда. Спомагат за развитието на езиковия и учебен потенциал на всяко дете в среда, определена спрямо нивото на езикови знания, а не по възрастов критерий. Създава се среда на взаимопомощ, толерантност и бърз темп на работа.

През учебната 2016-2017 г., сугестопедичната паралелка е в първи клас и работи самостоятелно по всички учебни предмети. През учебната 2017-2018 г. обучението по първи чужд език в групи по компетентности е въведено и в начален училищен етап в ЧСУ „Рьорих“. Сугестопедагогът, д-р Евелина Кръстева (Франческа от Италия), по това време работи с групи по компетентности в гимназиален етап. Пренася своя опит в начален етап като прави два определящи скока – от гимназиален в начален училищен етап, и втори – започвайки работа, вече като обучен сугестопедагог, с метода на Класическа сугестопедия. От 2 до 5 кл. включително първата сугестопедична паралелка започва да работи в групи по компетентности. Това формира за описвания период още четири класа, които са начално ограмотени по английски език по метода Класическа сугестопедия. Картината е сложна, предизвикателна и в същото време успешна, но тази тема ще бъде в сърцето на следваща училищна презентация.

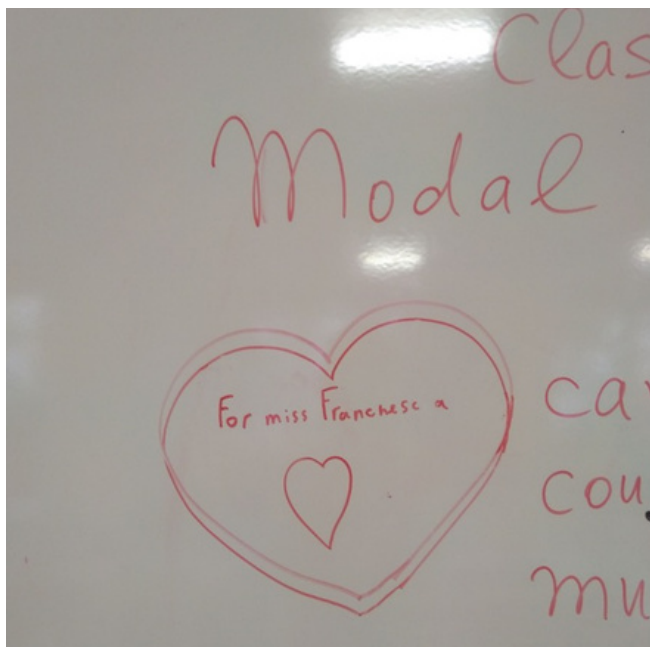
Първата сугестопедична паралелка преминава през петте сугестопедични книжки, предвидени за начален етап в общообразователното

училище от 1 до 5 кл. включително. През първата година децата изцяло изграждат звукови и визуални навици, следвайки с пръст текста по примера на сугестопедагога и повтаряйки текста след него. Така класът преминава през първата книжка от поредицата – “Friends”. През тази първа година децата не пишат, но сугестопедагогът (Франческа) записва отделни думи на дъската. Разработката включва песни, разнообразни игри със слаби сигнали, работа върху азбуката без писане и много, много повторения на английския текст от книжката. През тази първа година сугестопедагогът (Франческа) прилага българския превод на текста в книжката, чете го и се старее децата максимално да следят с пръст текстовете и на двата езика. Гради навици за работа с метода без да изисква да четат и следят с разбиране текстовете на български и английски език.

През втората учебна година, когато учениците са във втори клас, през втори учебен срок сугестопедагогът (Франческа) въвежда и английския текст с български букви. Учениците са вече ограмотени на български език и могат да го четат с лекота. Децата наистина се чувстват така и в края на втори клас се наблюдава самостоятелно разпознаване на думи и фрази и тяхното самостоятелно прочитане на английски език. През втория учебен срок на втори клас е въведено и писането на думи, изречения и отделни граматически правила в тетрадките за работа в клас. На този първи етап писането е по-скоро механично, но е от решаващо значение за изграждането на навици. В началото и до към средата на трети клас учениците четат текстовете от сугестопедичните книжки все по-самостоятелно, следвайки абсолютно точно етапите и стъпките в разработката, определени от сугестопедагога. Сугестопедагогът (Франческа) въвежда и учебна тетрадка, каквато не е предвидена от проф. д-р Лозанов към петте

сугестопедични книжки, но се явява необходимост при следването на държавния образователен стандарт и нуждата от писмени задачи, развиване на различните писмени форми и функционална грамотност. Учебните тетрадки се избират от сугестопедагога от многото предлагани на чуждоезиковия пазар и са съобразени изцяло с нивото на групата.

В края на 5 кл., първият от прогимназиален етап, учениците говорят свободно в разнообразен познат и непознат контекст, общуват помежду си и създават диалози абсолютно самостоятелно, боравят с изключително широк диапазон от лексика, четат непозната чуждоезична литература. Това стимулира и провокира сугестопедагога (Франческа) да въведе през втория срок на 6 кл. работата по учебната сугестопедична книга "The Return".

Равносметката и резултатите от приложението на метода Класическа сугестопедия и завършването на основен училищен етап на първата сугестопедична паралелка в ЧСУ „Ръорих“.

Учениците в края на 7 кл. са усвоили учебния материал до Глава 6 включително на

сугестопедичната книга "The Return". Нивото на знания:

- Reading – C1
- Writing – B1
- Listening – C1
- Speaking – C1
- Use of English – B1.2.

Изцяло ограмотени на английски език по метода Класическа сугестопедия деца:

- Между 25-30

Общо-училищни постижения:

- Въвеждане на групи по компетентности в чуждоезиковото обучение в начален и прогимназиален етап
- Развитие на сугестопедичната среда в училище
- Все по-силно утвърждаване на класическите изкуства в училище
- Личностно и емоционално развитие на ученици и учители
- Поддържане на среда на толерантност, взаимопомощ, любов, радост, високи критерии, вискателност, постоянно развитие, научно-обосновани практики, изграждане на самооценка, самодисциплина и самоконтрол, и много други.

Представяне на филма „Иновации в действие“, част 1

Автор: ЧСУ „Рьорих“

Продуцент, режисьор, оператор, видео монтажист и звук: Златина Димитрова, сугестопедагог, учител по музика в ЧСУ „Рьорих“

В работата си като педагог в училищното образование вече 10 години забелязвам все по-голяма нужда от различни подходи, модели, методи и действия на преподаване. Това според моята педагогическа опитност идва от различното и новото поколение, което израства. Различно по отношение на новото време, новото мислене и стремеж за преследване на личните виждания и модерните тенденции. От друга страна, новото мислене идва и с по-голяма увереност и самочувствие, което налага почти веднага търсенето на иновативни модели на преподаване, както и на иновативни системи за учене.

В педагогическата си практика наблюдавам и друг фактор, който е значим за училищното образование, и който е съществен за резултатите на учениците. Този фактор е преподаването. Според мен, когато в преподаването на учителя има монотонност, когато децата не идват с желание в клас, когато наблюдаваме една обща загуба на интерес за обучение, това значи, че системата има нужда от обновяване. Това е моментът, в който иновативният модел, от една страна, се приема с голяма удовлетвореност, а от друга, има негодувание и отказ. Защо е така? Защото системата сега започва да вниква в същността, че децата са центъра, около който трябва да се работи. Те са силата, която движи образованието напред и ако не се вслушваме в техните мисли, идеи и решения това може да бъде пагубно за образованието.

Смея да твърдя, че иновативните модели дават точно тази притегателна сила, правят връзката между децата и ученето. Ученето да бъде качествено, но и същевременно забавно, запомнящо се като емоционално преживяване и с категорична ефективност.

Филмът, който предстои да видите, е част от и описва работата по проект „Иновации в действие“. Материалът показва как даден иновативен проект или подход влияят на преподаването, на училищната среда, на взаимоотношенията. Наблюдава се една цялостна промяна на действие, промяна в общуването на учениците с учителите, промяна в общата физическа и емоционална среда. Изразяването и улавянето на дълбокия смисъл и убеденост на преподавателите, че децата могат да постигнат много преди всичко през училищното образование, е наистина впечатляващо. Изключително вълнуващо е да се чуят и видят резултатите от поставените задачи. Децата са въввлечени изцяло от моментите на учене, които в по-голямата си част са събития и посещения на различни институции. Събития като:

- Първа ученическа конференция с подкрепата на Международно висше бизнес училище
- Ученически дискуссионен форум „Ученето от дистанция: нов прочит“ с подкрепата на Нов български университет – с над 70 участници от различни частни гимназии в страната.
- Проектни задачи с посещение на различни места. Те са: Национална опера и балет, БНР, НБУ, Политехнически музей, Музей за история на София, Народно събрание, МОН, НИМ, манастири, музеи, градове и др.

Когато един човек има мотивация за предаване на знания и тази енергия бива улавяна, тогава необикновеното става реалност. Учебният процес се случва навсякъде и по всяко време, той не спира и не бива да спира.

Специални благодарности на училище „Рьорих“ за предоставения архивен материал и възможността да бъда и уловя всичко това.

[Линк към филма](#)

За контакт с авторите: myschool.roerich@gmail.com